

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

|                      |                                                                    |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <b>Codi</b>          | 40534                                                              |
| <b>Nom</b>           | Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en música |
| <b>Cicle</b>         | Màster                                                             |
| <b>Crèdits ECTS</b>  | 6.0                                                                |
| <b>Curs acadèmic</b> | 2023 - 2024                                                        |

**Titulació/titulacions**

| <b>Titulació</b>                                        | <b>Centre</b>         | <b>Curs</b> | <b>Període</b> |
|---------------------------------------------------------|-----------------------|-------------|----------------|
| 2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1 | Facultat de Magisteri | 1           | Anual          |

**Matèries**

| <b>Titulació</b>                                        | <b>Matèria</b>                                           | <b>Caràcter</b> |
|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-----------------|
| 2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1 | 42 - Innovació docent i investigació educativa en música | Optativa        |

**Coordinació**

| <b>Nom</b>                 | <b>Departament</b>                                      |
|----------------------------|---------------------------------------------------------|
| BOTELLA NICOLAS, ANA MARIA | 95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música |
| ISUSI FAGOAGA, ROSA MARIA  | 95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música |

**RESUM**

Es concep com una matèria teòric-pràctica, en la qual es pretén que l'alumnat compregui la necessitat de la innovació i la investigació com mig per a millorar la docència de la música en secundària. Así pues, vam partir de la premissa que l'aula de música es pot convertir en un veritable laboratori en el qual podem sotmetre a prova de forma empírica, hipòtesi i propostes que no són més que el currículum planificat i lloc en pràctica. Per a això es pretén que l'alumnat, mitjançant aquesta assignatura, conegui i desenvolupi unes destreses d'investigació, així com, de la millor forma d'exposar els resultats per a informar a la comunitat educativa.



Prendrem com exemples diverses experiències publicades en diferents països mitjançant l'aproximació a les variades fonts documentals existents en el nostre àmbit de coneixement. Les classes teòric-pràctiques es desenvoluparan mitjançant activitats utilitzant diferents recursos didàctics tals com: classes magistrals, seminaris, exposicions, aprenentatge cooperatiu, debats, grups de discussió, anàlisi de bones pràctiques, redacció d'informes, etc.

## CONEIXEMENTS PREVIS

### Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

### Altres tipus de requisits

Els propis de l'accès a l'especialitat.

## COMPETÈNCIES

### 2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per ell mateix amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant **i n d i c a d o r s d e q u a l i t a t**.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i **p l a n t e j a r - h i a l t e r n a t i v e s i s o l u c i o n s**.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la música.



- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies de l'educació musical, atenent el nivell i la formació prèvies dels estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge de la música. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de la música.

## RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al finalitzar la matèria l'estudiant ha de ser capaç de:

- a) Comprendre la necessitat d'investigar l'aprenentatge musical per a millorar l'ensenyament de la música en educació secundària.
- b) Conèixer metodologies d'investigació i la seva metodologia, aplicada al camp de l'educació musical.
- c) Iniciar-se en el disseny i realització de projectes d'investigació des d'una perspectiva de professor-investigador.
- d) Conèixer les característiques i l'estructura d'un treball d'investigació.
- e) Desenvolupar habilitats d'escriptura acadèmica per a la redacció d'informes.
- f) Identificar les característiques i diferències fonamentals entre diferents models d'innovació i investigació educativa musical.
- g) Conèixer els principals tòpics d'investigació en els continguts del currículum de secundària.
- h) Manejar diferents fonts documentals i recursos electrònics en educació musical.

## DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

### 1. La innovació docent

- 1.1. Sobre el concepte d'innovació docent.
- 1.2. Innovar en l'Educació Musical.
- 1.3. Fases del procés innovador.
- 1.4. Projectes d'innovació.

**2. La investigació educativa en educació musical.**

- 2.1. Problemes i preguntes d'investigació.
- 2.2. Iniciació a la investigació quantitativa.
- 2.3. Iniciació a la investigació qualitativa.

**3. Estructura del treball científic**

- 3.1. Introducció.
- 3.2. Marc Teòric.
- 3.3. Marc Metodològic.
- 3.4. Resultats.
- 3.5. Conclusions.
- 3.6. Referències.

**4. Citació**

- 4.1. Normes APA.
- 4.2. Altres normes de citació.
- 4.3. Fons documentals. Bases de dades.
- 4.3. Les referències bibliogràfiques.

**VOLUM DE TREBALL**

| ACTIVITAT                           | Hores         | % Presencial |
|-------------------------------------|---------------|--------------|
| Pràctiques en aula                  | 19,00         | 100          |
| Classes de teoria                   | 19,00         | 100          |
| Tutories reglades                   | 4,00          | 100          |
| Treball en grup                     | 4,00          | 100          |
| Altres activitats                   | 2,00          | 100          |
| Elaboració de treballs individuals  | 57,00         | 0            |
| Estudi i treball autònom            | 20,00         | 0            |
| Preparació d'activitats d'avaluació | 25,00         | 0            |
| <b>TOTAL</b>                        | <b>150,00</b> |              |

**METODOLOGIA DOCENT**

El desenvolupament de l'assignatura combinarà diferents recursos didàctics tals com:



a/ Sessions expositives combinant la teoria amb exemples d'innovació educativa musical mitjançant suport audiovisual i multimèdia.

b/ Tallers didàctics.

c/ Sessions teòric-pràctiques desenvolupades per mestres d'educació musical en actiu.

d/ Seminaris de discussió i debats de les lectures de la literatura especialitzada.

e/ Realització de treballs d'investigació i d'innovació, així com propostes didàctic-musicals per part dels alumnes i exposició dels mateixos. Atenent al seu caràcter educatiu, es treballen capacitats actitudinals, tal com el respecte, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament d'exercicis pràctics, etc. Els continguts teòrics es desprenen després d'una reflexió al voltant de la pràctica preestablerta, contestant a preguntes com: Què hem fet?, Per a què?, Com?...

## **AVALUACIÓ**

Requeriments mínims per a accedir a l'avaluació contínua

- Participació en un 80% dels sessions presencials i realització dels treballs o proves plantejats en elles (preparats i desenvolupats a l'aula) en cadascun dels mòduls de l'assignatura.
- Obtenció d'una puntuació igual o superior a 4 en cadascun dels mòduls per a optar a la mitjana.

Cada mòdul s'avaluarà per separat i amb una ponderació relativa al nombre d'hores de docència de cadascun.

L'avaluació es durà a terme en cada mòdul mitjançant les estratègies que el professorat determine (mitjançant la valoració de les pràctiques d'aula, de treballs individuals o cooperatius o amb la realització d'exàmens o proves individuals).

Per a aquell alumnat que no haja assistit al 80% de les sessions perdrà el dret a ser avaluat dels treballs realitzats en classe així com dels realitzats en grup, considerant tots dos tipus d'activitats com no recuperables. D'aquesta manera, en aquesta segona convocatòria sense avaluació de l'assistència l'alumnat podrà optar a una nota final mai superior a un 6.

En la segona convocatòria s'efectuarà una prova d'avaluació final per a cada mòdul suspès que incorporarà els coneixements fonamentals de la matèria. La prova integrarà qüestions corresponents als continguts que s'hagen desenvolupat en cada mòdul.

## **REFERÈNCIES**



### Bàsiques

- Aróstegui, J. L. (2004). Formación del profesorado en educación musical en la Universidad de Illinois: un estudio de caso. *Revista Complutense de Investigación en Educación Musical*, 1, (6).
- Bresler, L. (2004). Metodología de investigación cualitativa: Prestando atención a la música escolar como género en sus micro y macro contextos. *Revista Electrónica Complutense de Investigación en Educación Musical*, 1 (1). <http://www.ucm.es/info/reciem>.
- Carr, W. (1989). ¿Puede ser científica la investigación educativa?. *Investigación en la escuela*, 7, 37-46.
- De la Torre. S. (1994). *Innovación curricular. Proceso, estrategias y evaluación*. Madrid: Dickinson.
- De la Torre. S (1999). *Innovación educativa*. Madrid: Dickinson.
- Díaz, M. (2003). Investigar en educación musical, en Rodríguez Blanco, A. (Coord.). *II Jornadas de investigación en educación musical*, 17-28. Ceuta: Grupo Editorial Universitario.
- Díaz, M., Bresler, L., Giráldez, A., Hentschke, L. (2006). *Introducción a la investigación en educación musical*. Madrid. Enclave Creativa.
- Giráldez, A. (2007). Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas. *Eufonía. Didáctica de la música*, 41, 49-57.
- Hurtado, J. (2003). Materiales curriculares y educación musical, en Rodríguez Blanco, A. (Coord.). *II Jornadas de investigación en educación musical*, 313-320. Ceuta: Grupo Editorial Universitario.

### Complementàries

- Martínez, J. (1991). *Proyectos curriculares y práctica docente*. Sevilla: Díada.
- Martínez, J. (1998). *Trabajar en la escuela*. Madrid: Miño y Dávila.
- Ocaña, A. (2006). Desarrollo profesional de las maestras de educación musical desde una perspectiva biográfico-narrativa. *Revista electrónica complutense de investigación en educación musical*, 3 (3), 1-14.  
<http://revistas.ucm.es/index.php/RECI/article/viewFile/RECI0606110003A/8725>
- Oriol de Alarcón, N. (2007). Enseñanza musical en España, en Díaz, M. y Giráldez, A. (Coord.). *Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical*, 87-93. Barcelona: Graó.
- Pastor, P. (2002). La investigación educativa musical. *Eufonía. Didáctica de la música*, 26, 84-88.
- Paynter, J. (1991). *Oír, aquí y ahora: Una introducción a la música actual en las escuelas*. Buenos Aires: Ricordi Americana.
- Paynter, J. (1997). El significado de la música está en todo su proceso. *Música, arte y proceso*, 3, 65-72.
- Pérez, M. (2007). Software al servicio de la melodía. *Cuadernos de Pedagogía*, 365, 55-58.
- Rodríguez, G. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.
- Rusinek, G. (2006). El aprendizaje significativo en el lenguaje musical. *Doce notas*, 54, 17-18.
- Santos, M. A. (2000). *La escuela que aprende*. Madrid: Morata.
- Stenhouse, L. (1987 b). *Investigación y desarrollo del curriculum*. Madrid: Morata.